

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในปัจจุบันถือเป็นเรื่องสำคัญเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณสมบัติและความพร้อมทางด้านปัญญา เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปปรับแต่งให้เข้ากับยุคสมัยเป็นประทีปให้กับผู้คนทุกหนทุกแห่ง แต่ยังมีผู้คนอีกจำนวนมากที่ประสบปัญหาในด้านการเรียนรู้โดยมีอุปสรรคอันเกิดจากความยากจนและความห่างไกลจากแหล่งความรู้ จึงเกิดช่องว่างระหว่างความรู้และทำให้ขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษา

ดังนั้นการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในกระบวนการศึกษา จึงมีบทบาทสำคัญในกระบวนการแสวงหาความรู้และกลายเป็นวัฒนธรรมการศึกษาสมัยใหม่สู่เส้นทางการเรียนรู้ โดยทางมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้บูรณาการให้สอดคล้องกับสังคมในปัจจุบันด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์และสนับสนุนตั้งแต่การก้าวเข้ามาเป็นนักศึกษาในระบบการรับสมัคร ระบบการลงทะเบียน ระบบการเรียนการสอน การจัดส่ง การตรวจหลักสูตร ระบบบริการสารสนเทศ e-Service ซึ่งถือได้ว่าครบวงจร ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่ารามคำแหงได้ก้าวสู่การเป็น e-University อย่างเป็นทางการ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549, หน้า 82, 2552, หน้า 99)

มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์บนเส้นทางแห่งการเรียนรู้ ให้มีคุณสมบัติและความพร้อมทางด้านปัญญาในการรับใช้สังคม การศึกษาเป็นเรื่องสำคัญที่จะให้ประชาชนทุกระดับมีความเฉลียวฉลาด (smart) และรอบรู้

มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้บูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศในโลกไซเบอร์เพื่อการก้าวสู่ e-University อย่างเป็นทางการ สามารถนำความรู้ไปปรับแต่งให้เข้ากับยุค

สมัยการใช้เทคโนโลยีจึงมีบทบาทสำคัญในกระบวนการแสวงหาความรู้บนโลกอินเทอร์เน็ตในยุคของสังคมเครือข่าย (social networks) โดยได้มองแนวโน้มและทิศทางการก้าวของเทคโนโลยี ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย พ.ศ. 2552-2556 ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยเป็นสังคมอุดมปัญญาด้วย ICT”

มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ตั้งแต่ระยะแรกเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย ซึ่งอยู่ในความดูแลของสำนักบริการทางวิชาการและทดสอบ-ประเมินผล ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 ได้จัดตั้งสถาบันคอมพิวเตอร์ขึ้นเป็นหน่วยงานกลางในการดูแลรับผิดชอบการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนระบบการบริหารการศึกษา การพัฒนาระบบงานต่าง ๆ และการประมวลผลข้อมูลแก่หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย (campus network) โดยใช้ใยแก้วนำแสง (fiber optic) ในการเชื่อมโยงระหว่าง คณะ/สำนัก/สถาบันต่าง ๆ และยังเชื่อมโยงไปยังสาขาวิทยบริการฯ ในส่วนภูมิภาคด้วยเครือข่ายดาวเทียม (satellite) ในระยะไม่กี่ปีที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยได้เร่งพัฒนาและก้าวไกลในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีที่ทันสมัยหลากหลายมาประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เช่น สื่อการเรียนการสอนในห้องเรียนที่มหาวิทยาลัย ระบบการสอนทางไกลไปยังสาขาวิทยบริการฯ ส่วนภูมิภาค การจัดการศึกษาสู่อบต. และชุมชน การจัดการศึกษาสู่ต่างประเทศ ฯลฯ

นอกจากนี้ทางมหาวิทยาลัยรามคำแหงยังตระหนักถึงความสำคัญของการวัดและประเมินผลทางการศึกษา โดยได้มีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) ซึ่งถือเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาในการสอบไล่แก่นักศึกษา เพื่อเป็นการแก้ปัญหาของผู้ที่มีความจำกัดในเรื่องของเวลาในการมาเข้าสอบไล่ในรูปแบบเดิม (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548, หน้า 72)

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้จัดตั้งสำนักทดสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นสำนักทดสอบทางอิเล็กทรอนิกส์แห่งแรกของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือการสอบ e-Testing และได้เริ่มดำเนินการ

สอบกระบวนวิชาความรู้คู่คุณธรรม (RU 100) เป็นครั้งแรกเมื่อเดือนกันยายน 2548 (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548, หน้า 31)

เมื่อระบบการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์เกิดขึ้นย่อมมีการเปลี่ยนแปลงต่อระบบการสอบในรูปแบบเดิม โดยสามารถมองภาพสิ่งที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับระบบการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างชัดเจน เช่น ระบบความปลอดภัยที่ดีขึ้นในการจัดสอบ ตั้งแต่การสร้างข้อสอบที่มีการเข้ารหัสตัวข้อสอบไว้ การเข้าห้องสอบผู้เข้าสอบทุกคนต้องผ่านการตรวจและสแกนลายนิ้วมือของตัวเองก่อนการเข้าห้องสอบทุกครั้ง ซึ่งผู้สอบจะไม่สามารถเข้าสอบและสลัที่นั่งได้ เนื่องจากรูปของนักศึกษาที่อยู่ในฐานข้อมูลจะปรากฏที่มุมของจอมอนิเตอร์ตลอดเวลาที่ทำการสอบ รวมทั้งระบบกล้อง CCTV ที่ติดตั้งเพื่อป้องกันการทุจริตในห้องสอบอีกหลายจุด และระบบการสุ่มข้อสอบที่สามารถแจกข้อสอบแก่ผู้เข้าสอบ ดังนั้นผู้เข้าสอบจะได้ข้อสอบที่ไม่เหมือนกัน แต่มาตรฐานค่าความยากความง่ายของตัวข้อสอบจะมีระดับใกล้เคียงกัน

ระบบการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ยังมีความสำคัญโดยตรงกับผู้ใช้งานระบบหรือแม้แต่มหาวิทยาลัยเอง โดยอาจกล่าวได้ว่า ระบบสามารถลดกระบวนการในการสอบแบบเดิมที่ต้องอาศัยบุคลากร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการในการจัดสอบและค่าใช้จ่ายในการจัดสอบ แม้กระทั่งผู้เข้าสอบเองนอกจากจะได้รับความสะดวกสบายในการสอบแล้ว ยังสามารถจัดการเรื่องการเตรียมความพร้อมในการสอบได้เป็นอย่างดี โดยที่สามารถกำหนดวันเวลาที่ตัวเองต้องการ พร้อมเมื่อไหร่สามารถเข้าสอบได้ทันที (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548, หน้า 74)

ข้อดีของการสอบด้วยระบบการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ คือ นักศึกษาที่เข้าสอบด้วยวิธีนี้สามารถที่จะเลือกวันสอบและเวลาสอบได้เอง การประมวลผลการสอบจะใช้ระบบคอมพิวเตอร์ดังนั้นนักศึกษาจึงสามารถรู้ผลการสอบได้ทันที และในกรณีที่นักศึกษาสอบไม่ผ่านนั้นนักศึกษาสามารถที่จะเข้าสอบปลายภาคตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้ได้

หลังจากทางสำนักทดสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ดำเนินการจัดสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือการสอบ e-Testing เป็นครั้งแรกในภาค 1 ปีการศึกษา 2548 จนถึง

ปัจจุบันคือ ภาค 1 ปีการศึกษา 2553 นั้น ทางสำนักทดสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้ดำเนินการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและพัฒนาระบบการสอบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้พบว่า ในแต่ละภาคการศึกษาที่ผ่านมา มีนักศึกษาสนใจเข้ารับบริการเป็นจำนวนมาก และเพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) ดังนั้นจึงได้ดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาผลการดำเนินการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) เพื่อนำผลที่ได้ไปประกอบการพิจารณา ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) ให้เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการดำเนินการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาในการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) ของนักศึกษาที่เข้าสอบด้วยระบบการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) ระหว่างนักศึกษาที่แตกต่างกัน ด้าน เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา
3. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) ของนักศึกษาที่เข้าสอบด้วยระบบการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์
4. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) ระหว่างนักศึกษาที่แตกต่างกัน ด้าน เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา
5. เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินการจัดสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) ของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของสำนักทดสอบทางอิเล็กทรอนิกส์
6. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนักศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing)

7. เพื่อศึกษาจำนวนกระบวนวิชาที่ทางสำนักทดสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ เปิดให้นักศึกษาลงทะเบียนสอบ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 ถึงปีการศึกษา 2553

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เข้าใช้บริการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา มีปัญหาในการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) แตกต่างกัน

2. นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เข้าใช้บริการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา มีความพึงพอใจต่อการเข้าใช้บริการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาผลการดำเนินการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1.1 นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่เข้าใช้บริการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) ประจำปีการศึกษา 2553 โดยแบ่งออกตามคณะได้ดังนี้ คือ คณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ และ pre-degree

1.2 เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของสำนักทดสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยแบ่งออกตามลักษณะการปฏิบัติงานได้ดังนี้ คือ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานลงทะเบียนสอบ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานควบคุมการสอบ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ใช้วิธีการสุ่มเชิงโควตา (quata sampling) และ

เลือกนักศึกษาแต่ละคณะแบบเจาะจง คือ นักศึกษาที่เข้าสอบแบบ e-Testing ในภาคที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 375 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.2 อายุ

3.1.3 ชั้นปีที่ศึกษา

3.1.4 คณะที่ศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ปัญหาในการสอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เข้าใช้บริการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing)

3.2.2 ความพึงพอใจในการสอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เข้าใช้บริการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing)

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายคำศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ไว้ ดังนี้

1. สำนักทดสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง สำนักทดสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ในการดำเนินการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) โดยแบ่งออกเป็นการให้บริการลงทะเบียนสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) และจัดการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) ให้แก่นักศึกษา

2. การสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) หมายถึง การสอบที่ทางมหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดขึ้น โดยมอบหมายให้สำนักทดสอบทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นผู้ดำเนินการ

เพื่อเป็นการให้บริการอีกทางเลือกหนึ่งในการสอบของนักศึกษา โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลการสอบ

3. ปัญหาในการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากการใช้บริการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) โดยให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นของปัญหาเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

4. ความพึงพอใจในการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) หมายถึง ความรู้สึกเชิงบวกต่อการเข้าใช้บริการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) โดยแบ่งออกเป็น ความพึงพอใจในการลงทะเบียนสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) และความพึงพอใจในการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) โดยให้นักศึกษาแสดงความพึงพอใจ 5 ระดับ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย และน้อยที่สุด

5. ปัญหาในการดำเนินการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) หมายถึง ปัญหาที่พบในการดำเนินการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) ของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing)

6. กระบวนวิชาที่เปิดสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) หมายถึง กระบวนวิชาที่สำนักทดสอบทางอิเล็กทรอนิกส์เปิดให้นักศึกษาสามารถลงทะเบียนเพื่อเข้าใช้บริการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) ได้

7. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาหรือความพึงพอใจที่พบในการเข้าใช้บริการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing)

8. เพศ หมายถึง เพศชาย และเพศหญิงของนักศึกษาที่เข้าสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing)

9. อายุ หมายถึง ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น ต่ำกว่า 18 ปี, 18-25 ปี, มากกว่า 25-30 ปี, มากกว่า 30-35 ปี, มากกว่า 36-40 ปี และ มากกว่า 40 ปีขึ้นไป

10. ชั้นปีที่กำลังศึกษา หมายถึง ชั้นปีที่ผู้ตอบแบบสอบถามกำลังศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยแบ่งออกเป็น ปี 1, ปี 2, ปี 3, ปี 4 และมากกว่า 4 ปี

11. คณะที่กำลังศึกษา หมายถึง คณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามกำลังศึกษาอยู่ที่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยแบ่งออกเป็น คณะนิติศาสตร์, คณะบริหารธุรกิจ, คณะมนุษยศาสตร์, คณะศึกษาศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์, คณะรัฐศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์, คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน และ pre-degree

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้

1. เป็นข้อมูลเสนอผู้บริหารสำนักทดสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ในการพิจารณาปรับปรุง และพัฒนาเกี่ยวกับการดำเนินการสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Testing) ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. เป็นข้อมูลเสนอผู้บริหารสำนักทดสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ในการกำหนดเป็นนโยบายในการเพิ่มวันและเวลาสอบ เพิ่มกระบวนวิชาที่สอบ และปรับปรุงระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการสอบ